

[Justitsministeren]

grupper, men her, som når det drejer sig om betinget dom i øvrigt, for at finde ud af, om den pågældende er egnet til den sanktion, der er tale om. Derfor har enhver tale om, at dette skulle være at indføre princippet om ulighed for loven, at det skulle være udtryk for en social selektion, ingen berettigelse.

Kaution var hr. Wilhjelm inde på. Det får vi lejlighed til at drøfte senere. Der er en sag for højesteret nu, hvor der tages stilling til, om den beslutning, der blev truffet af landsretten, er i overensstemmelse med retsplejeloven og dens forudsætninger eller ej; det skal jeg ikke komme ind på her, kun sige, at grundloven jo forudsætter, at der i visse tilfælde kan blive tale om at stille kaution.

Det afgørende er, at det, der foreslås her, efter min opfattelse, og jeg håber efter flertallets opfattelse, er udtryk for et forsøg på en reform, som kan medvirke til, at de, der måske havde de mindste muligheder for at tale et fængselsophold, de mindste muligheder for at vende tilbage til noget fornuftigt bagefter, nu får en chance i kraft af samfundstjenesten.

(Kort bemærkning).

Wilhjelm (VS):

Det kan være, man har forset sig på ordet »socialt« diskriminerende og »social« selektion, så lad os droppe dette »social«, hvis man opfatter det så firkantet, at det er noget veldefineret, der går på en hel samfundsgruppe. Men det er klart, at når man vil lægge personundersøgelser til grund, skal der ske en selektion, og det er under alle omstændigheder et brud på princippet om lighed for loven.

Så siger hr. Bernhard Baunsgaard og nu ministeren og sikkert flere andre: ja men der foregår jo sådanne vurderinger af personer i forvejen. Ja men undskyld mig, jeg troede, at reglerne i et retssamfund var sådan, at man kan afvige fra standardsanktionerne, hvis det er en afvigelse til det lempeligere for en særlig udsat gruppe. Det er jo det, der sker med de normale personundersøgelser i forbindelse med frihedsstraf. Er der nogle, som erklæres fuldstændig strafuegnede, kan de blive stillet lempeligere, end de ellers ville være blevet stillet, og end det store flertal bliver stillet i den sag. Det er noget ganske andet, for jeg går ud fra, at de fleste, der falder inden for

de lovovertrædelseskategorier, som denne forsøgsordning og senere den generelle ordning vil komme til at gå på, ikke skal fiskes ud ved det dér personundersøgelsesfilter, så her er det altså det modsatte, der sker. Man vil pille et mindretal ud, som skal stilles ringere end normen, og det er diskriminerende, hvordan man end vender og drejer det. Det er, kald det så social eller personlig diskrimination.

Jeg vil godt sige, at jeg synes, hele denne historie er karakteriseret på en ganske enkel måde, nemlig ved, at ministeren – og det siger noget om hans og regeringens og socialdemokratiets tankegang – siger: vi skal have undersøgt, om de og de personer egner sig til samfundstjeneste. Ja men man siger jo ikke i almindelighed: vi skal have undersøgt ved enhver lovovertrædelse, om den pågældende egner sig til en frihedsstraf. Da kendte vi godt resultatet i forvejen: der er ingen, der egner sig til frihedsstraf, men sådan opstiller man ikke problemet.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslaget til folketingsbeslutning vedtoges med 77 stemmer mod 38; 17 stemte hverken for eller imod.

Anden næstformand (Ebba Strange):

Om denne vedtagelse vil der nu blive givet meddelelse til justitsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Anden behandling af:

Forslag til lov om køb på kredit.

(Lovforslag nr. L 87. Fremsat 29/1 82. Første behandling 12/2 82. Betænkning 18/5 82).

Der var stillet 7 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der stillet 7 ændringsforslag af Wilhjelm (VS) og Waldorff (VS) (se nedenfor).

Ændringsforslag

Af Wilhjelm (VS) og Waldorff (VS):

Til § 1

1) I *stk. 2, nr. 1* og *nr. 2* udgår ordene »inden overgivelsen af det købte«.

Til § 6

2) Ordene »ved forudgående aftale« udgår.

Til § 8

3) I *stk. 1, 1. pkt.*, indsættes efter »1.000 kr.«: », eller hvis kreditten er forbundet med omkostninger«.

Til § 9

4) I *stk. 1* udgår ordene », i det omfang andet ikke er aftalt ved købets eller kontoaftalens indgåelse«, og *stk. 2* udgår.

Stk. 3-9 bliver derefter stk. 2-8 (også i omtalen i stk. 1).

Til § 39

5) I *stk. 1, 1. pkt.*, udgår ordene »og en årlig rente af den til enhver tid værende restgæld, der svarer til Nationalbankens diskonto med et tillæg på 2 pct.«.

Til § 41

6) Efter *stk. 1* indsættes som nyt stykke:
»*Stk. 01.* Med bøde straffes den, der overtræder tilbagetagelsesbetingelserne i §§ 15, 21 og 25-27.«

Til § 42

7) *Stk. 1, 1. pkt.*, affattes således:
»Den, som driver virksomhed med salg på kredit, som er omfattet af loven, eller medvirker hertil, og som har drevet eller medvirket til at drive sådan virksomhed i grov strid med god forretningsskik i forhold til køberne, kan efter begæring af forbrugerombudsmanden ved en politisag frakendes retten til fortsat at drive den pågældende virksomhed eller til at drive den under visse former eller til at medvirke hertil, såfremt det udviste forhold begrunder nærliggende fare for misbrug ved udøvelse af virksomheden.«

Bemærkninger

Til nr. 1

Der ses ingen grund til, at loven ikke skal omfatte kreditkøb, hvor aftalen om kredit først indgås på et senere tidspunkt. Behovet for oplysning om vilkårene og for beskyttelse vil være nøjagtig det samme som det, der er begrundelsen for hele lovforslaget. Dertil kommer, at lovforslagets bemærkninger om overgivelsestidspunktet gør begrebet uanvendeligt eller i hvert fald usikkert som grundlag for lovens anvendelsesområde.

Til nr. 2

Ændringsforslaget tager sigte på, at loven heller ikke kan fraviges til skade for køberen ved efterfølgende aftale, hvor ministerens lovforslag kun tilsidesætter forudgående aftale herom.

Til nr. 3

Da et af lovforslagets hovedformål er at sikre oplysning om kreditomkostningerne, og da der foreligger eksempler på effektiv rente, der overstiger 60 pct., er varens pris ikke tilstrækkeligt grundlag for, om købet skal være underkastet lovforslagets bestemmelser. Derfor foreslås det, at lovforslagets oplysningspligt i øvrigt gælder, hvis kreditten er forbundet med omkostninger for køber.

Til nr. 4

Ved ændringsforslaget gøres fortrydelsesretten ufravigelig. Der henvises specielt til høringssvarene, hvor Københavns byret gør opmærksom på, at hvis den generelle fortrydelsesret i stk. 1 ikke er obligatorisk, vil den næppe blive særlig effektiv.

Desuden henvises til oplysningerne fra Forbrugerrådet (bilag 27 fra udvalgets behandling af lovforslaget i folketingsåret 1980-81), hvoraf det fremgår, at en ufravigelig fortrydelsesret indført i Vesttyskland i 1974 har givet udmærkede resultater, bl. a. et fald i antallet af retssager vedrørende afbetalingskøb, selv om det er relativt sjældent, at køberen faktisk benytter sin fortrydelsesret.

Desuden henvises til den i Forbrugerrådets skrivelse omtalte undersøgelse, hvorefter der kun i 1 pct. af de undersøgte danske detailforretninger ikke var nogen fortrydelsesmulighed for kunden. Det er selvfølgelig netop i forhold til denne sidste ene pct., at en ufravigelig fortrydelsesret er vigtig, og den vil ikke

berøre det overvældende flertal af handlende.

Ministerens henvisning til, at køberen efter omstændighederne har mulighed for at fortryde efter aftalelovens § 39, selv om det efter lovforslagets § 9 er aftalt, at han ikke har fortrydelsesret, er ikke nogen acceptabel løsning. Dels skaber det usikkerhed om rettighe- den både hos køber og sælger. Dels er en sådan fortolkning af aftalelovens § 39 ifølge Forbrugerrådets skrivelse »sædeles vidtgående i forhold til bestemmelsens ordlyd, hidtidig retspraksis og teori«.

Til nr. 5

Ændringsforslaget er i overensstemmelse med den ordning, der var foreslået af kreditkøbsudvalgets flertal. Det indebærer, at sælger ved tilsidesættelse af oplysningspligten risikerer selv at måtte afholde kreditomkostningerne, mens han efter ministerens forslag er sikret en effektiv rente svarende til Nationalbankens diskonto plus 2 pct.

Til nr. 6

Ændringsforslaget tilsigter, at der i lovforslaget hjemles bødesanktion i tilfælde af selv- tægt ved tilbagetagelse i strid med lovforsla- gets tilbagetagsregler. Et sådant strafsanktioneret forbud mod lovstridig tilbagetagelse er anbefalet af rigsadvokaten i hans hørings- svar.

Til nr. 7

Ændringsforslaget om, at man ikke skal afvente, at virksomheden begår straffbare for- hold og dømmes herfor, men at forbruger- ombudsmanden allerede på grundlag af grov overtrædelse af god forretningsskik (dvs. ef- ter samme kriterier som i afbetalingslovens § 18) skal kunne tage initiativ til frakendelse af retten til at sælge på kredit, er i overensstem- melse med kreditkøbsudvalgets forslag.

Sammen med denne sag foretoges den un- der punkt 5 på dagsordenen opførte sag, nemlig:

5) Anden behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om retsaf- gifter. (Udlæg i tilslutning til tilbagetagsreg- lerne m. v.).

(Lovforslag nr. L 88. Fremsat 29/1 82. Be- tænkning 18/5 82).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagenes paragraffer, ændringsfor- slagene og spørgsmålet om lovforslagenes overgang til tredje behandling sattes til for- handling under ét.

Forhandling

Lissa Mathiasen (S):

Der er til lovforsaget om køb på kredit stillet en række ændringsforslag. Jeg skal på socialdemokratiets vegne afvise de af VS stil- lede ændringsforslag. Derimod støtter vi de af justitsministeren stillede ændringsforslag, men jeg skal da klart give til kende, at for os hersker der ingen tvivl om, at vi stadig væk ønsker den effektive rente gennemført, såle- des at det vil være overskueligt og klart gen- nemskueligt for forbrugeren at se den reelle pris på en vare, der bliver købt på kredit, altså at få skabt et klart grundlag for at kun- ne sammenligne kredittilbuddene.

I den forbindelse kan jeg heller ikke lade være med her at give udtryk for skuffelse over den mangel på forståelse, som vi i den- ne sag har mødt her. Man kan undre sig over, at der fra hele højrefløjen i salen har været så lidt forståelse for værdien af dette lovforslag, men som det også klart er udtrykt i betænkningen, er det et spørgsmål, vi vil vende tilbage til senere.

Annelise Gotfredsen (KF):

Vi finder, at det absolut er en fordel, at reglerne i dette lovforslag om den effektive renteberegning er gået ud. De mange hen- vendelser har jo også vist, at det har været en aldeles håbløs måde at gøre denne effekti- ve rente op på, og at det slet ikke kan lade sig gøre; jeg tror i virkeligheden, regeringen bør være taknemlig over, at det ikke er ble- vet til noget.

Vi finder det også rigtigt, at der nu ikke længere er særlige regler om en fortrydelses- ret. Vi har altid hævdet, at der allerede er en sådan i mange kontrakter, og at i øvrigt afta- lelovens almindelige regler yder den fornød-